

بحث ویژه: جامعه‌شناسی اقتصاد تبهکارانه (اقتصاد مواد مخدر)

محمدعلی زکریایی

مقدمه

در دو دهه گذشته، سازمان‌های جنایی با بهره‌مندی از جهانی شدن اقتصاد و تکنولوژی‌های جدید ارتباطی و محل و نقل، به گونه‌ای فزاینده عملیات خود را در فراسوی مرزها مستقر ساخته‌اند. راهبرد آنها استقرار کارکردهای مدیریتی و تولیدی در مناطق کم‌خطر یعنی مناطقی است که این سازمان‌ها در آن از کنترل نسبی بر محیط نهادی برخوردارند؛ آنها در عین حال مناطقی را به عنوان بازارهای ترجیحی خود بر می‌گزینند که بیشترین تقاضا در آنها وجود دارد. تا از این طریق بتوانند قیمت‌های بالاتری مطالبه کنند. این موضوع آشکارا در مورد کارتل‌های مواد مخدر، خواه کارتل‌های کولائین در کلمبیا و منطقه آند، خواه تریاک - هروئین از مثلث طلایی آسیای جنوب شرقی، و یا از افغانستان و آسیای میانه صدق می‌کند. اما این راهبرد یک مکانیسم اساسی در تجارت اسلحه یا قاچاق مواد رادیو اکتیو نیز هست. شبکه‌های تجاری از روسیه (شوروی سابق) و از سراسر جهان با استفاده از مصنویت نسبی شان در روسیه و جمهوری‌های اتحاد شوروی سابق در دوره انتقال، کنترل بخش چشمگیری از سلاح‌های نظامی و هسته‌ای را که باید به بالاترین پیشنهاد دهنده در صحنه بین‌المللی آشفته پس از جنگ سرد عرضه می‌شد، به دست گرفتند. بین‌المللی شدن فعالیت‌های جنایی، جنایت سازمان یافته کشورهای مختلف را از طریق ترتیبات پیمانکاری فرعی و همکاری‌های مشترک، به ایجاد اتحادهای استراتژیک برای همکاری و نه درگیری در قلمرو یکدیگر ترغیب می‌کند. علاوه بر این بخش عمده درآمدهای حاصل از تطهیر آنها در بازارهای مالی جهانی، بنا بر تعریف، جهانی می‌شود.

اقتصاد مواد مخدر

قاچاق مواد مخدر یک تجارت درجه اول است، تا حدی که قانونی شدن مواد مخدر شاید بزرگترین خطری است که گروه‌های جنایی سازمان یافته باید با آن مقابله کنند. آنها می‌توانند بر روی بی‌خردی سیاسی و اخلاق نابجای جوامع تکیه کنند که از پذیرش مهم‌ترین جنبه این مسأله - (یعنی این که تقاضا محرک عرضه است) - دم می‌زنند. علت اعتیاد به مواد مخدر، و علت

بیشتر جنایات‌ها در جهان، در زخم‌های روانی ریشه دارد که زندگی روزمره در جوامع بر مردم وارد می‌کند. بنابراین، تا آینده نزدیک مصرف گسترده مواد مخدر به رغم سرکوب ادامه خواهد داد یافت. و جنایت سازمان یافته جهانی راه‌های برای تأمین این تقاضا خواهد یافت و آن را به سودآورترین تجارت و ما در اکثر جنایات دیگر تبدیل خواهد کرد.

برآوردهای منافع و جریان‌های مالی نشأت گرفته از اقتصاد جنایی بسیار متفاوت است و چندان قابل اعتماد نیست. اما این برآوردها از ابعاد حیرت انگیز این پدیده حکایت می‌کند. کنفرانس ۱۹۹۴ سازمان یافته جهانی چنین برآورد کرد که تجارت جهانی مواد مخدر سالانه حدود ۵۰۰ میلیارد دلار است؛ یعنی بیش از تجارت نفت. سود همه این فعالیت‌ها در مجموع ۷۵۰ میلیارد دلار در سال تخمین زده می‌شد. دیگر برآوردها به رقم ۱ تریلیون دلار در سال ۱۹۹۳ اشاره می‌کنند که تقریباً به اندازه بودجه فدرال آمریکا در همان زمان بود. نیروی ضربت مالی گروه ۷ کشور صنعتی، در برآوردی بسیار محتاطانه در آوریل ۱۹۹۰ اعلام کرد که سالانه دست کم ۱۲۰ میلیارد دلار پول موادمخدر در سیستم مالی جهانی تطهیر می‌شود. سازمان توسعه و همکاری‌های اقتصادی در ۱۹۹۳ از تطهیر سالانه دست کم ۸۵ میلیارد دلار سود حاصله از قاچاق مواد مخدر خبر داد. استرلینگ رقم ۵۰۰ میلیارد دلار بازگشت سرمایه جهانی دلارهای موادمخدر را پذیرفتنی می‌داند. بخش عمده این سود (با حق العملی معادل ۱۵ تا ۲۵ درصد نرخ رسمی دلار) تطهیر می‌شود، و حدود نیمی از پول تطهیرشده، دست کم در مورد مافیای فعالیت‌های جنایی را ناممکن می‌سازد. زیرا سرمایه‌گذاری این سود در فعالیت‌های مشروع نقش عمده‌ای در تضمین و سرپوش گذاشتن بر پویایی کلی سیستم بازی می‌کند. علاوه بر این، در انجام معاملات، دستکاری ماهرانه دستورالعمل‌های قانونی و سیستم‌های مالی در هر کشور و در سطح بین‌المللی با هم ترکیب می‌شوند و بنا به ضرورت، از خشونت گسترده مقام‌های دولتی، بانکداران، دیوانسالاران و مأموران مجری قانون استفاده می‌شود.

ویژگی‌های عمده صنعت قاچاق مواد مخدر: (آمریکای لاتین)

۱- این صنعت متکی به تقاضا و معطوف به صادرات است. بازار اصلی و مهمترین بازار آن ایالات متحده است. با وجود این، اروپای غربی و کشورهای ثروتمند آسیایی نیز به سرعت به بازارهای مهمی تبدیل می‌شود. برای نشان دادن وضعیت اقتصادی صنعت کوکائین، باید گفت که در سال ۱۹۹۱ هزینه تولید یک کیلوگرم کوکائین در کلمبیا (شامل هزینه تولید خمیر کوکا که از

کشورهای دیگر وارد می‌شود) ۷۵۰ دلار برآورد می‌شود؛ قیمت آن برای صادرات از کلمبیا حدود ۲ هزار دلار بود؛ قیمت عمده همین مقدار در میامی ۱۵ هزار دلار بود؛ و در خیابان‌های شهرهای آمریکا «گرمی» فروخته می‌شد. بهای این ماده پس از این که به راحتی با دیگر مواد «مخلوط» شد، ممکن است به ۱۳۵ هزار دلار برسد (تومی^۱، ۱۹۹۴). هزینه‌های حمل و نقل، توزیع و پشتیبانی از سیستم‌های توزیع، آشکارا با غیرقانونی بودن و تقاضای پایدار برای آن در ایالات متحده در ارتباط است.

۲- این صنعت کاملاً بین المللی شده و یک تقسیم کار بسیار دقیق بین مکان‌های مختلف صورت گرفته است. باز در مورد کوکائین باید گفت که برگ‌های کوکا هزاران سال است که در منطقه آند کشت و بدون درد سر مصرف می‌شود (لیزنا^۲، ۱۹۹۶). پرو حدود ۵۵ درصد برگ کوکا در جهان را تولید می‌کند، بولیوی در حدود ۳۵ درصد و مابقی عمدتاً بین اکوادور، کلمبیا، ونزوئلا به تازگی برزیل و مکزیک تقسیم شده است. تبدیل برگ به خمیر، و سپس به عصاره کوکا معمولاً در کشورهای کشت‌کننده انجام می‌شود، هر چند به منظور پنهان کاری، این فراوری در محل‌هایی دور از مزارع صورت می‌گیرد.

۳- عنصر حیاتی کل صنعت مواد مخدر، سیستم تطهیر پول است. این بخش نیز تحت کنترل قاچاق عمده کلمبیایی و مکزیکی است، اما کارگزاران متخصص آن را صورت می‌دهند که محل استقرار آنها در بانک‌ها و مؤسسات مالی کلمبیا، ونزوئلا، پاناما و فلورید است. مؤسسات مالی در کشورهای کوچک متعدد در حوزه کارائیب، همچون جزایر کیمن، تورکایکاس، آروبا، نقشی اساسی به عنوان نقاط ورودی تطهیر پول در دهه ۱۹۸۰ را بازی می‌کردند، اما افشا و ابعاد کوچک سیستم‌های مالی، نقش آنها را در تطهیر پول در سطح جهانی تضعیف کرده است، هر چند آنها هنوز هم حسابهای پس‌انداز امنی برای امور شخصی قاچاقچیان تأمین می‌کنند.

۴- انجام مجموعه معاملات قاچاق، به اعمال خشونت مفرط متکی است. همه سازمان‌های بزرگ جنایی شبکه‌های آدمکشان خود را تأسیس کرده‌اند (برای مثال، سیکاریوس کلمبیا)، که برخی از آنها بسیار متخصص و حرفه‌ای هستند. بسیاری از آنها که تعدادشان به هزار نفر می‌رسد، به عنوان اعضای سازمان یا پیمانکار فرعی، مسؤول مراقبت و ایجاد رعب و وحشت در سراسر شهرها هستند. وقتی که سازمان‌ها برای کنترل یک بازار خاص به جنگ یکدیگر می‌روند، یا درباره

۱- Thumi

۲- Laserna

شرایط مستقیم سود به بحث و جدل می پردازند، شبکه های آدمکشان علاوه بر کارکرد اجرایی، ابزار رقابت و پشتیبانی نیز هستند.

۵- این صنعت برای فعالیت در تمام نقاط به فساد و نفوذ در محیط (نهادی) نیازمند است. قاچاقچیان مواد مخدر باید مقامات محلی و ملی، پلیس، گمرک، قضات، سیاستمداران، بانکداران، متخصصان شیمی، شبکه های حمل و نقل، روزنامه نگاران، صاحبان رسانه ها، و تجار را به فساد کشند یا مرعوب سازند. برای بسیاری از این افراد، وسوسه انتخاب میان کسب مقادیر هنگفتی پول یا شاهد هراس خانواده خود بودن بسیار سخت است. وقتی حضور تعیین کننده قدرت دولت در کار نباشد، شبکه های قاچاق مواد مخدر کنترل بسیاری از افراد و سازمان ها را که به وجودشان در این محیط نیاز هست، به دست می گیرند. فساد ریشه ای دولت و خشونت مفرط به عنوان یک روش زندگی، اجزای اساسی صنعت قاچاق مواد مخدر به شمار می آیند.

اهمیت هویت فرهنگی در شکل گیری، کارکرد و راهبردهای شبکه جنایی

شکل گیری شبکه جنایی در کلمبیا متأثر از بروز دشواری های اقتصادی بوده است، حداقل در "سهب" منطقه مهم این وضعیت مشاهده شد: صنعت نساجی سنتی مدلین مرکز آنتیگوا که از دیرباز خاستگاه فعالیت های اقتصادی بوده در دهه ۱۹۷۰ با عرضه الیاف مصنوعی در بازار رقابت بین المللی دچار آشفتگی شد. با سهمیه بندی شکر در تجارت بین المللی صنعت نیشکر "کالی" مرکز و "واله دل" آسیب دید و پس از بروز بحران در معادن و قاچاق زمرد، بویا در مرکز کلمبیا نیز دچار آشفتگی شد و این سه منطقه را به مراکز قاچاق مواد مخدر تبدیل کرد. در بویاکا، رودریگز گاجای رهبر این شبکه به گروه مدلین به رهبری پابلو اسکوبار پیوست و شبکه کالی نیز به رهبری رودریگز او رفونلا سامان یافت. اما هویت فرهنگی - اجتماعی این گروهها متمایز از یکدیگر بود.

گروه کالی از طبقات متوسط بالا بودند و هیچگاه قدرت الیگارشسی سنتی کلمبیا را که همواره تجارت، ثروت، اعتبار، زمین، دولت و دو حزب محافظه کار لیبرال را در دست داشتند، به چالش نطلبیدند.

گروه مدلین که از طبقه متوسط پایین جامعه و ضمناً علاقه مند به سیاست بودند، از یک سو تأمین مالی برنامه مسکن افراد کم درآمد و خدمات اجتماعی را برای ققرای مدلین بر عهده گرفته و از حمایت چشمگیر ساکنان محلات فقیر نشین برخوردار شدند و از سوی دیگر اسکوبار

و متحد سیاسی نزدیک او در انتخابات کنگره کلمبیا در سال ۱۹۸۰، انتخاب شدند که پس از مدخلهٔ سفارت آمریکا کنار زده شدند.

در حالی که گروه مدلین از "حقوق انسانی" باندهای جوان خود در مقابل سوء استفاده آشکار و پلیس‌های دفاع می‌کرد، کارتل کالی اما روش "پاکسازی اجتماعی" را پیش گرفت و به کشتن تصادفی هزاران نفر پرداخت که آنها را دو انداختنی می‌دانست با این حال همهٔ گروه‌های قاچاق مواد مخدر در شبکهٔ آدمکشان MAS مهارت‌های نظامی را فراگرفتند.

صرف نظر از اختلافات خشونت‌آمیز و تاکتیک‌های متفاوت هر دو گروه کالی و مدلین به یکپارچگی کامل جامعه کلمبیا امیدوار بودند آنها بارها به رؤسای جمهور پرداخت نقدی بدهی‌های کشور را پیشنهاد دادند که این امر به دل‌بستگی قاچاقچیان مواد مخدر به زادگاهشان بر می‌گردد که در محاسبات استراتژیک نمی‌گنجد. آنها عمیقاً در فرهنگ و سنت‌های منطقه‌ای خود ریشه داشته و نه تنها ثروت هنگفت خود را در شهرهایشان سرمایه‌گذاری کرده بلکه در احیای فرهنگ محلی، بازسازی زندگی روستایی، تقویت موسیقی فولکلور، حمایت از تیم ملی فوتبال و اثبات احساسات مذهبی و ایمان خود را می‌کوشند و اینگونه است که شاعران کلمبیایی با ترانه‌های ستایش‌آمیز از آنها تجلیل می‌کنند اما دولت آمریکا تصمیم گرفت با ایجاد فاصله میان آنها، مانع از تبدیل کلمبیا به موطن امن قاچاقچیان شود و اینگونه بود که در دسامبر ۱۹۹۳ پابلو اسکوبار بر بام یکی از ساختمان‌های شهر مدلین با گلوله از پای درآمد. تشییع جنازه او، ادای احترام شهر و به ویژه فقرا نسبت به او بود. بسیاری اسکوبار را ولی نعمت خود می‌دانستند در این مراسم برای او گریستند و شعارهای علیه دولت سردادند.

جامعه‌شناسی اقتصاد تبهکارانه و اثرات آن

در این بحث از دیدگاهی جامعه‌شناختی به اقتصاد تبهکارانه و اثرات آن می‌پردازیم. برای سهولت کار، اقتصاد تبهکارانه و اثرات آنرا در سه حوزهٔ اقتصاد، سیاست و فرهنگ از دیدگاهی جامعه‌شناختی بررسی می‌کنیم.

تظهِیر پول و مشتقات آن به بخش مهم و نگران‌کنندهٔ جریان‌های مالی جهانی و بازارهای سهام تبدیل شده‌است. اندازهٔ این سرمایه‌ها، گرچه نامعلوم، احتمالاً بسیار زیاد است. اما مهم‌تر، جابه‌جایی سرچشمه می‌گیرد، برای اینکه ردیابی نشود، پیوسته از یک مؤسسه مالی به مؤسسه مالی دیگر، از یک ارز به ارزی دیگر، از یک بازار سهام به بازار دیگر و از سرمایه‌گذاری در مستغلات به

سرمایه‌گذاری در صنعت تفریحات و سرگرمی جا به جا می‌شود. سرمایه‌جنایی به دلیل بی‌ثباتی و تمایلش به خطر کردن بسیار، از تلاطم سوداگران در بازارهای مالی پیروی کرده و آن را تقویت می‌کند. به این ترتیب، این سرمایه‌عامل مهم ناپایداری سرمایه بین‌المللی و بازارهای سرمایه شده است.

فعالیت تبهکارانه همچنین تأثیر مستقیم شگرفی بر تعدادی از اقتصادهای ملی می‌گذارد، در برخی موارد، اندازه سرمایه اقتصاد کشورهای کوچک را در خود فرو می‌برد. در موارد دیگر، مانند کلمبیا، پرو، بولیوی یا نیجریه، حجم سرمایه از نوعی ابعاد مالی حکایت می‌کند که برای تعیین فرایندهای کلان اقتصادی کافی است و به عاملی تعیین‌کننده در مناطق یا بخشهای خاص تبدیل می‌شود و در کشورهای دیگری همچون روسیه یا ایتالیا، نفوذ آن در تجارت و نهادها، محیط اقتصادی را دگرگون و پیش‌بینی‌نشده می‌سازد که (این وضعیت) به نفع راهبردهای سرمایه‌گذاری است که به بازگشت سرمایه در کوتاه مدت تکیه دارند. حتی در اقتصادهایی به بزرگی و استواری ژاپن، بحران‌های مالی را می‌توان با مانورهای تبهکارانه دامن زد، مانند بحران سپرده‌گذاری و عدم پرداخت وام‌ها در ۱۹۹۵ به میزان صدها میلیارد دلار، که ناشی از وام‌های وصول‌نشده بود که یاکوزا^۱ بر بعضی بانک‌ها تحمیل کرده بود. تأثیرات ناهنجار اقتصاد جنایی نا‌پیدا بر سیاست‌های مالی و سیاست‌های اقتصادی به‌طور کلی، کنترل فرایندهای اقتصادی ملی را در اقتصاد جهانی (که یک بخش آن حضور رسمی ندارد) دشوارتر می‌کند.

تأثیر فعالیتهای جنایی بر نهادها و سیاست‌های دولتی حتی بیش از این‌هاست. شبکه‌های انعطاف‌پذیر جنایی که از کنترل‌ها فارغ می‌کنند و سطحی از ریسک را متقبل می‌شوند که هیچ سازمان دیگری قادر به جذب نیست. استقلال دولت‌ها را (که پیش از این فرایندهای جهانی شدن و تعیین هویت آن را در هم شکسته است)، مستقیماً مورد تهدید قرار می‌دهد. فرصت تکنولوژیک و سازمانی بر پایی شبکه‌های جهانی، جنایت سازمان‌یافته را دگرگون ساخته و به آن قدرت بخشیده است. برای مدتی طولانی، راهبرد اساسی این شبکه، نفوذ در نهادهای دولتی ملی و محلی در زادگاه خود برای حمایت از فعالیت‌هایش بود. مافیای سیسیل، یاکوزای ژاپن، تریادهای^۲ مستقر در هنگ‌کنگ، یا تایوان یا بانکوک، و کارتل‌های کلمبیایی به توانایی خود برای ایجاد تنگ رابطه تنگاتنگ در درازمدت با بخش‌های دولتی ملی و منطقه‌ای (با

۱- Yakuza

۲- Triads

دیوانسالاران و با سیاستمداران) تکیه داشتند. این امر هنوز هم عنصری مهم در شیوه‌های عملیاتی جنایت سازمان نیافته محسوب می‌شود: این فعالیت تنها بر اساس فساد و ارباب کارکنان دولت و گاهی نهادهای دولتی ممکن است به بقای خود ادامه دهد. با وجود این، در سال‌های اخیر جهانی شدن چرخشی تعیین‌کننده در راهبردهای نهادی جنایت سازمان یافته ایجاد کرده است. خانه‌های امن، یا نسبتاً امن، در گوشه و کنار دنیا پیدا شده است. خانه‌های کوچک (آروبا)، متوسط (کلمبیا)، بزرگ (مکزیک) یا بسیار بزرگ (روسیه)، و بسیاری نقاط دیگر. افزون بر این، تحرک بالا و انعطاف پذیری فراوان شبکه‌ها، امکان گریز از مقررات کلی و روش‌های انعطاف ناپذیر همکاری پلیس بین‌المللی را فراهم ساخته است. به این ترتیب، تقویت اتحادیه اروپا فرصت شگفت‌آوری به جنایت سازمان یافته داده است تا از اختلافات میان قوانین ملی و اکراه بیشتر نیروهای پلیس نسبت به از دست دادن استقلال خود، استفاده کند. بدین گونه آلمان به مرکز عمده عملیاتی مقابله‌آمیز سبیل تبدیل شده است، گالیچا ایستگاه اصلی فعالیت‌های کارتل‌های کلمبیایی است و هلند نقاط اتصال مهم قاچاق هروئین توسط ترایاد چینی را در خود جای داده است. وقتی فشار از طرف دولت و نیروهای بین‌المللی (معمولاً آژانس اطلاعاتی آمریکا) در یک کشور خاص بسیار زیاد می‌شود، حتی در منطقه‌ای که برای جنایت سازمان یافته «امن» تلقی می‌شود (برای مثال، سرکوب تبهکاران در سبیل در ۶-۱۹۹۲، یا کارتل‌های مدلین و کالی در ۶-۱۹۹۴)، انعطاف‌پذیری شبکه امکان تغییر هندسه سازمانی، جابه‌جایی پایگاه‌های عرضه، تغییر مسیرهای حمل و نقل، و یافتن مکان‌های جدید برای اقامت رؤسا را به نحو فزاینده‌ای در کشورهای خوشنام همچون سوئیس، اسپانیا و اتریش را فراهم می‌سازد. در مورد مسأله اصلی، یعنی پول هم باید گفت که، پول به طور امن در جریان‌های معاملات مالی کامپیوتری به گردش در می‌آید. این جریان‌ها از پایگاه‌های بانکی خارج کشور که چرخش پول را در زمان و مکان هدایت می‌کنند، اداره می‌شوند.

علاوه بر این، فرار از کنترل پلیس از طریق شبکه‌سازی و جهانی شدن به گروه‌های تبهکار سازمان یافته امکان می‌دهد تا سلطه خود را بر پایگاه‌های مالی حفظ کنند. برای مثال، در اواسط دهه ۱۹۹۰، با اینکه کارتل‌های کلمبیایی (بویژه مدلین) ضربات سختی را متحمل شدند، قاچاقچیان مواد مخدر کلمبیایی با تعدیل سازمان و غیر متمرکز کردن ساختار به بقای خود ادامه دادند. در واقع، آنها هیچگاه یک کارتل مبتنی بر سلسله مراتب فشرده نبودند، بلکه کانون غیر منسجمی از صادرکنندگان بودند که برای مثال در کارتل کالی بیش از ۲۰۰ سازمان مستقل را

در بر می گرفت. به این ترتیب، وقتی بعضی از رهبران بیش از حد درد سر ساز شده از سر راه برداشته می شوند، این شبکه ها تشکیلات جدید، روابط قدرت جدید و شکل های جدید همکاری (گرچه ناپایدار) پیدا می کنند. اقتصاد جنایی با تأکید بر انعطاف پذیری محلی و پیچیدگی (عملیات) در سطح بین المللی، خود را با کوشش های نهادهای دولتی ملی و انعطاف ناپذیر (که در حال حاضر از شرکت خود در این نبرد با خبرند) تطبیق می دهند. همراه با آن، این نهادهای دولتی بخش اساسی حاکمیت و مشروعیت خود را نیز از دست می دهند: یعنی توانایی خود را برای اعمال قانون و نظم.

دولت های دموکراتیک در واکنش نومیدانه به قدرت فزاینده جنایت سازمان یافته، در دفاع از خویش به اقداماتی متوسل می شوند که آزادی های دموکراتیک را محدود می کند و خواهد کرد. علاوه بر این، از آنجا که جنایت سازمان یافته غالباً از شبکه های مهاجر برای نفوذ در جوامع استفاده می کند، ارتباط زیاده از حد و ناعادلانه میان مهاجرت و جنایت، احساسات بیگانه ستیزی را در افکار عمومی دامن می زند که رواداری و ظرفیت همزیستی مورد نیاز جوامع مالی را، که روز به روز خصلتی چند قومی پیدا می کنند، از بنیان سست می سازد. نفوذ فزاینده جنایت جهانی ممکن است محدودیت های اساسی بر حقوق، ارزش ها و نهادهای دموکراتیک تحمیل کند.

دولت نه تنها توسط گروه های سازمان یافته جنایی نادیده گرفته می شود، بلکه از درون نیز دچار فروپاشی می شود. گذشته از تبهکاران برای رشوه دادن و یا ارباب پلیس و قضات مقامات رسمی دولت، رخنه بی سر و صدا تر و ویران گرتری نیز فساد سیاست های دموکراتیک، نیازهای مالی نامزدهای انتخاباتی و احزاب سیاسی که هر روز اهمیت بیشتری می یابد، فرصتی طلایی برای گروه های سازمان یافته تبهکار به منظور ارائه کمک در لحظات تعیین کننده مبارزه سیاسی فراهم می کند. هر حرکتی در این جهت سیاستمداران را برای همیشه اسیر خود خواهد ساخت.

علاوه بر این، سلطه سیاست های رسوا کننده، ترور شخصیت و انگاره سازی برفریند دموکراتیک نیز زمینه ای عالی برای نفوذ سیاسی گروه های سازمان یافته تبهکار را فراهم می سازد. گروه های سازمان یافته تبهکار با اغوای سیاستمداران با سکس، مواد مخدر و پول یا در صورت لزوم ایراد اتهامات ساختگی، شبکه وسیعی از اطلاعات محرمان، ارباب فراهم ساخته اند که نفوذ را با سکوت مبادله می کند. در دهه ۱۹۹۰، رسوایی ها و بحران هایی بر سیاست بسیاری از کشورها، نه فقط در آمریکای لاتین، سلطه داشت که ارتباط مستقیم یا غیر مستقیم میان گروه های سازمان یافته تبهکار و سیاست موجد آن بود. اما علاوه بر این موارد شناخته شده یا مشکوک

فساد سیاسی، فراگیر بودن سیاست‌های رسوا کننده از این احتمال خبر می‌دهد که گروه‌های سازمان یافته تبهکار در تعدادی از کشورها جایگاهی ممتاز در جهان سیاست و رسانه‌ها برای خود دست و پا کرده‌اند. مانند یاکوزا در ژاپن و یا مافیای سیسیل در ایتالیا.

گروه‌های تبهکار جهانی با راه‌هایی ظریف‌تری در قلمرو فرهنگی دست‌درازی می‌کنند. از سویی، بیشتر این شبکه‌های جنایی را هویت فرهنگی بارور می‌سازد، و به هم پیوستگی و اصولی را ایجاد می‌کند که پایه اعتماد و ارتباط در درون شبکه می‌شود. این مشارکت در جرم مانع اعمال خشونت علیه هم‌کیشان نمی‌شود. از سوی دیگر، خشونت بیشتر در درون شبکه رخ می‌دهد. با وجود این، سطح گسترده‌تری از مشارکت در جرم مانع اعمال خشونت علیه هم‌کیشان نمی‌شود. از سوی دیگر، خشونت بیشتر در درون شبکه رخ می‌دهد. با وجود این، سطح گسترده‌تری از مشارکت و درک در سازمان جنایی وجود دارد که بر پایه تاریخی، فرهنگ و سنت استوار است و ایدئولوژی مشروعیت بخش خود را می‌سازد. شواهد مربوط به این موضوع در شماری از تحقیقات در مورد مافیای سیسیل و آمریکا، از زمان مقاومت آنها در برابر اشغال کشور به دست فرانسوی‌های در قرن هجدهم، یا در مورد ترایادهای چینی، که فعالیت‌هایشان از زمان مقاومت جنوبی‌ها در برابر تجاوز شمالی‌ها آغاز شد، و سپس در قالب یک انجمن اخوت در سرزمین‌های بیگانه گسترش یافت، آمده است.

در واقع، هرچه جنایت سازمان یافته جهانی‌تر شود، مهمترین اجزای آن بیشتر بر هویت فرهنگی خویش تأکید می‌کنند تا در گردباد فضای جریان‌ها ناپدید نشوند. با این کار، آنها پایگاه‌های قومی، فرهنگی و در صورت امکان، سرزمینی خود را حفظ می‌کنند. همین نقطه قوت آنهاست. شبکه‌های جنایی به لحاظ توانایی تعیین‌کننده خود برای درآمیختن هویت فرهنگی و تجارت جهانی شاید جلوتر از شرکت‌های چند ملیتی باشند.

با این همه مهمترین تأثیر فرهنگی شبکه‌های جنایی جهانی بر کل جوامع، گذشته از بیان هویت فرهنگی خودشان، در فرهنگ جدیدی که ایجاد می‌کنند، نهفته است. در بسیاری زمینه‌ها، تبهکاران جسور و موفق، به سرمشق نسل جوان تبدیل شده‌اند که راه آسانی برای بیرون رفتن از فقر، و مطمئناً هیچ بختی برای چشیدن لذت مصرف ماجراجویانه زیستن نمی‌یابند. از روسیه تا کلمبیا، ناظران بر شیفتگی جوانان محلی به اعضای مافیا تأکید می‌کنند. در جهان محرومیت، و در بحبوحه بحران مشروعیت سیاسی، مرز میان اعتراض، الگوهای ارضای آنی، ماجراجویی و جنایت هر روز کم‌رنگ‌تر می‌شود. گارسیامارکز شاید بهتر از هر کس دیگری «فرهنگ اضطرار»

آدمکشان جوان در دنیای تبهکاران سازمان یافته را ثبت کرده باشد. او در کتاب غیرداستانی «اخبار یک آدم ربایی» تقدیر گرایی و نفی گرایی آدمکشان را توصیف می کند. برای آنان، هیچ امیدی در جامعه وجود ندارد و همه چیز، بویژه سیاست و سیاستمداران، فاسد است. خود زندگی هیچ معنایی ندارد، و زندگی آنان هیچ آینده ای. آنها می دانند که به زودی خواهند مرد. بنابراین، تنها همین لحظه ارزشمند است، مصرفی بودن، آن لباس های خوب، زندگی خوب، همیشه در حال گریز، همراه با احساس رضایت از ایجاد وحشت، یا احساس قدرت به یمن داشتن اسلحه. تنها یک ارزش عالی وجود دارد. خانواده و بویژه مادر که هر کاری برای او می کنند. و باورهای دینی شان، بویژه ایمان به قدیس های خاص که در لحظه ای سخت به یاری شان خواهند آمد. گارسیا مارکز، با عبارت ادبی تکان دهنده، پدیده ای روایت می کند که بسیاری از دانشمندان علوم اجتماعی در گوشه و کنار دنیا مشاهده کرده اند. تبهکاران جوان بین اشتیاق به زندگی و درک محدودیت هایشان گرفتار شده اند. از این رو آنها زندگی را در چند لحظه متراکم می کنند، تا آن را به تمامی زندگی کنند و آنگاه رخت از میان برچینند. در آن لحظات کوتاه زندگی، زیرپا گذاشتن قوانین و احساس قدرت، نمایش یکنواخت یک زندگی طولانی تر اما فلاکت بار را جبران می کند. بسیاری از جوانان البته به شکلی متعادل تر، تا حد زیادی در این ارزش ها با آنان شریک اند. اشاعه فرهنگ جنایت سازمان یافته به واسطه حضور فراگیر گوشه هایی از زندگی هر روزه دنیای تبهکاران در رسانه ها تقویت می شوند. مردم گوشه و کنار دنیا شاید با روایت رسانه ای شرایط زندگی و ذهنیت «آدمکشان حرفه ای» و قاچاقچیان مواد مخدر آشنا تر باشند تا با پویایی بازارهای مالی که مردم پول خود را در آن سرمایه گذاری می کنند. نمی توان شگفتی جمعی تمام ساکنان سیاره نسبت به فیلم های حادثه ای را که قهرمانان آن بازیگران گروه های تبهکار سازمان یافته هستند، تنها با میل سرکوب شده در ساختار روانشناختی ما به خشونت تبیین کرد. این امر چه بسا به فروپاشی فرهنگی، نظم اخلاق سنتی و به رسمیت شناختن تلویحی جامعه ای جدید اشارت داشته باشد که شاکله آن را هویت جمعی و رقابتی بی لگام که جنایت جهانی جلوه متراکم آن است، تشکیل می دهند.

References

۱. Laserna, Roberto (ed.) (۱۹۹۶) zojuiciosy prejuicios sobre coca – cocaine la paz : calve consultores.
۲. Sterling, Clarie (۱۹۹۴) Thieves world : the threat of the new global Networks of organized crime, new york : simon and Scusster.
۳. Thoumi, Francisco (۱۹۹۴) Econmia politicay naycotrativo, Bogota : TM Editores

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی